

Allergikonsulenter
på Centrum för
arbets- och miljömedicin

Fokus på barn och ungdomar med allergi, astma och eksem

Leena Oscarson Allergikonsulent
Ulla-Britt Andersson Allergikonsulent

Vårt uppdrag!

- Arbetet sker via remisser från specialistläkare på allergi/lungmottagningar på sjukhusen samt barn- och ungdomsmedicinska mottagningar (Bumm).
- Vara en länk mellan sjukvården, hemmet och förskolan/skolan. Arbete sker på individnivå.
- Ge information, rådgivning och utbildning till personalen inom förskola och skola gällande det specifika barnets allergi, astma och mediciner. Säkra upp rutiner.
- Att genomföra hembesök med syfte att göra en probleminventering av hemmiljön.
- Ge information och utbildning om allergibesvär, mediciner, undersöka inomhusmiljön tillsammans med barnet och föräldrarna och göra en gemensam plan för eventuella förändringar.
- TOTALA ANTALET REMISSER 160301-170515= 242 STYCKEN

Remisser

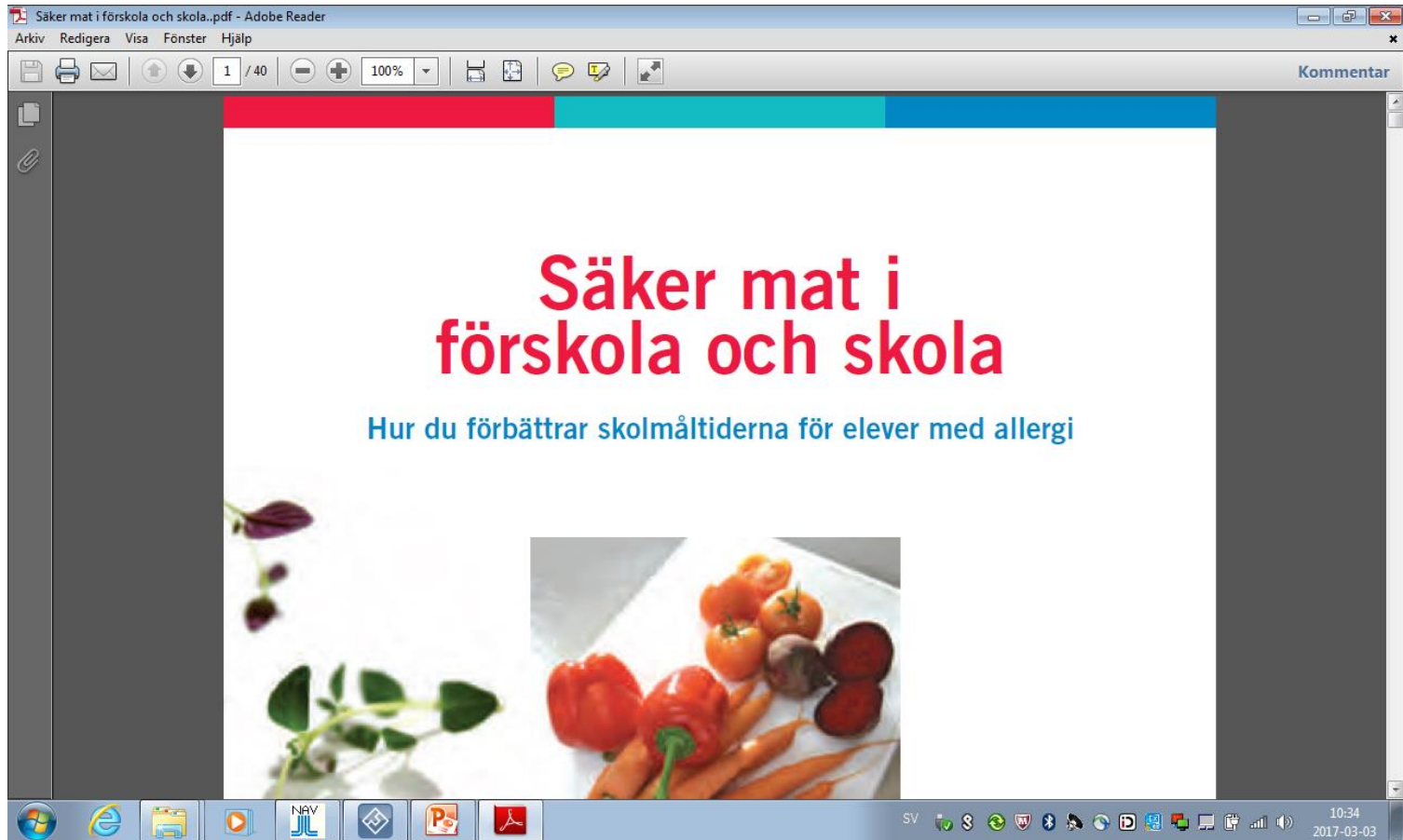
- 155 remisser från 1/3- 31/12 2016
- 139 möten förskola/skola
- Allergi (Föda, Pollen, Pälsdjur etc)
- Astma, Eksem
- Undervisning och stöd i skolan önskas
- Akutmediciner tex. Adrenalinspruta etc, luftrörsvidgande inhalation
- Läkarintyg och akutschema

I Skolan

- Möte med tills. med föräldrar, bitr. rektor/rektor, kök, skolsköterska/skolläkare samt berörd pedagogisk personal och fritidspersonal.
- Genomgång av barnets diagnos, symtom, behandling, intyg, skolgång etc.
- Hur agera vid akuta reaktioner?
- Egenvårdsintyg
- Hur förebygga symtom?
- Rutiner och säkerhet (Checklista)
- Rundvandring, besök i köket.

CHECKLISTA FÖR PERSONAL I FÖRSKOLA OCH SKOLA VID SVÅR FÖDOÄMNESALLERGI

- **Det förebyggande arbetet har stor betydelse** i omhändertagandet av barn med svår födoämnesallergi. De kan **reagera mycket snabbt** vid intag av det födoämne de är allergiska mot. **Symtom** kan vara **utslag på hela kroppen, svullnad runt ögonen, svullna läppar, snuva, nästäppa, hosta, andningssvårigheter, illamående, ont i magen, kräkningar**.
- **Det är viktigt att agera snabbt!**
-
- **FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER**
- Det är viktigt att barnet/ungdomen har ett intyg från behandlade läkare vad den inte tål och att all berörd personal blir informerad, pedagoger, personal i kök och fritids
- **Förbjud nötter och jordnötter i skolans och förskolans lokaler**
- Utse en ansvarig personal och en i reserv som rycker in vid sjukdom/övrig frånvaro.
- Upprätta säkra rutiner för hur **ny** personal och vikarier ska få information. Det gäller både lärare/förskolepersonal samt kock/kokerska.
- Se till att all berörd personal har fått information/undervisning och träning angående åtgärd vid akut allergisk reaktion samt att de har fått träna med adrenalin övningspenna. Alla skall veta var **”akutmedicin samt skriftligt behandlingsschema finns”**
- Fundera hur ni gör i samband med aktiviteter som frångår de vanliga rutinerna som t.ex. temadagar, utflykter, läger, fester etc. **Tänk alltid på det allergiska barnet först! Säkra rutinerna!**
- I skolan hur fungerar ämnet hemkunskap?
- **Läs alltid ingrediensförteckningen på nya produkter!** Ha alltid en dialog med föräldrarna/äldre barn, t.ex. Vad kan barnet äta för mat etc. Be gärna om recept och tips om produkter.
- Ordna en plats i köket där maten för det allergiska barnet kan hanteras utan risk för kontaminering. **Ett eget skåp och märkt hylla för barnet behövs, egna kärl och redskap inhandlas.** Ett tips är att rostfria redskap är lätta att rengöra och separat skärbräda förenklar matlagningen. Vid behov diskas dessa separat. Maten skall läggas upp i separata kärl och märkas med barnets namn. Tänk också på att ha särskilda förpackningar av bröd, smör, sylt mm, för att undvika kontamination.

Patientfall nr 1

- Flicka snart 17 år. Doftöverkänslig. Går i en stor gymnasieskola med ca 2500 elever och ca 200 lärare.
- Besvär sedan 10 års ålder. Blåser normala spirometrier, inga eksem, Phadiatop är negativ. Upplever att det mest är parfym/rakvatten som utlöser hennes besvär. De mesta besvären uppkommer vid idrott. Får väldigt ont i huvudet när hon utsätts för starka dofter, migränliknande smärta och då också med ljuskänslighet. Upplever också att det blir ett tryck i bröstet och halsen kliar.
- Relativt stor skolfrånvaro. Har Air-Sonett

Fall nr 1 fortsättning

- **Hembesök maj 2016.** Vill välja eget skåp, Vill att alla skall veta om hennes SHR, Psykologkontakt påskyndas,
- **Skolbesök juni 2016.** Skolan ändrar policy kring dofter, Lärarkollegiet informeras, Policy kring vädring före varje lektion, Upprepa informationen om dofter flera gånger per termin,
- **Skolbesök aug. 2016.** Eget rum, Elektronisk påminnelse på TV-monitorer, Eget skåp längre in i skolan, går före i matkön, längre lunch för att kunna gå ut, fasta platser i klassrum-flickan bredvid fönster, Idrott på morgonen eller eftermiddagen, Policys på varje anslagstavla i skolan, Massutskick till varje lärare –för att de skall ge informationen om dofter, fri tillgång till skolsköterskan, Lärarna öppnar fönstren efter varje lektion, information vid föräldramöten,

Åtgärdsplan fall nr 1

- Eget rum.
- Påminnelse till andra elever via TV-monitor.
- Vädring efter lektioner.
- Uppprepning av policyn flera gånger per termin.
- Stöd från skolans personal, spec. skolsköterskan och rektorn.
- Anpassning av skolgång, Se över schema vid tex. idrott
- Informationskanaler, lärarmöten, APT, föräldramöten, anslagstavlor.

Fall nr 1 fortsättning

- **Hembesök maj 2016.** Vill välja eget skåp, Vill att alla skall veta om hennes SHR, Psykologkontakt påskyndas,
- **Skolbesök juni 2016.** Skolan ändrar policy kring dofter, Lärarkollegiet informeras, Policy kring vädring före varje lektion, Upprepa informationen om dofter flera gånger per termin,
- **Skolbesök aug. 2016.** Eget rum, Elektronisk påminnelse på TV-monitorer, Eget skåp längre in i skolan, går före i matkön, längre lunch för att kunna gå ut, fasta platser i klassrum-flickan bredvid fönster, Idrott på morgonen eller eftermiddagen, Policys på varje anslagstavla i skolan, Massutskick till varje lärare –för att de skall ge informationen om dofter, fri tillgång till skolsköterskan, Lärarna öppnar fönstren efter varje lektion, information vid föräldramöten,

Uppföljning februari 2017

- Telefonsamtal med mamma.
- Mindre skolfrånvaro, Klarar sig bättre, kan utsätta sig, hittat copingmetoder, fått bettskena, Använder sin Air-Sonett. Sms-påminnelse till elever från lärare om dofter före lektioner.
- Budskap från flickan. Dra ned på dofter i skolans miljö! Upprätta goda policys kring dofter i skolan. Speciellt sprayer. Använd TV monitorer om det finns där budskapet "rullar" med den andra informationen. Att bli betrodd.

Patientfall 2

- Flicka 11 år
- Kraftig allergi mot mjölk (luftburet) och nötter.
- Astma samt allergi mot pälsdjur och pollen
- Har reagerat med anafylaxi i skolan och på fritiden några ggr
- Har akutmediciner med adrenalinspruta etc.
- Tar astmamedicin regelbundet (kortison etc)
- Skolan har inte alltid förstått allvaret

Flicka 11 år forts

- Flera möten med tills. med föräldrar, rektor/biträdande rektor, skolsköterska, kök, pedagoger, fritids, em-klubb
- Genomgång av flickans allergi och astma, symtom, behandling, intyg etc
- Åtgärd vid akut allergisk reaktion, öva med provspruta
- Rutiner (måltider, pälsdjur, pollen, utflykter, fester, idrott, hemkunskap, städning etc)
- Rundvandring i skolan

Flicka 11 år - Åtgärdssplan

- Samarbete med föräldrar viktigt!
- Rutiner för informationsspridning
- Kunskap om medicinväskan
- Alla måltider i matsalen
- Städning, hålla rent
- Säkerhet kring matlagning och bak, fester, utflykter, matsäck etc
- Planera noga i idrotten, luftrörsvidgande vb
- Uppföljning

Patientfall 3

- 12 årig pojke med mycket svår allergi mot mjölk, ägg, nötter, baljväxter, mycket svår köttallergi, pollen, pälsdjursallergi, astma.
- Står på Xolairbehandling (anti-IgE) var 4:e vecka och kan nu äta små mängder mjölk och ägg under skydd av Xolair.
- Får också ASIT-behandling var 6-8 v mot björk.
- Har en sensorisk mataversion.
- Utrustad med akutmedicinering, adrenalinspruta
- Inhalerar dagligen med inhalationssteroider, luftrörsvidgande.

Fall nr 3 fortsättning

- Möte med familjen augusti-16, Gossens högsta önskan är att inte behöva äta mat som varit i värmeskåpet. Upplever att skolan inte tar allergierna på allvar.
- Skolmöte Augusti-16, Diskussion kring allergierna, maten, idrotten, akutväskan. Känslösamt möte.
- Skolmöte Februari-17, Äter endast bröd i skolan till lunch, diskussion kring akutmediciner.

Åtgärdsplan fall nr 3

- Önskekost 5 dagar i veckan- sensorisk mataversion.
- Åtgärder vid pollensäsong-idrott. Utforma policys.
- Akutväska i matsal, hemkunskapssal, idrottssal.
- Luftrörsvidgande läkemedel i sin ryggsäck.
- Elevhälsportal och Allergirond.
- Uppföljning inför Högstadiet HT-17, tid bokad för överlämningsmöte i augusti innan skolstart.

Patientfall 4

- 9 årig pojke med astma och allergi mot pälsdjur (katt) och pollen
- Har mediciner (antihistamin och luftrörsvidgande) i skolan
- Medicinerar regelbundet med inhalation kortison för astma samt för näsan (hemma)
- Hosta, näsbesvär, trötthet en längre tid
- Blir sämre i skolmiljön

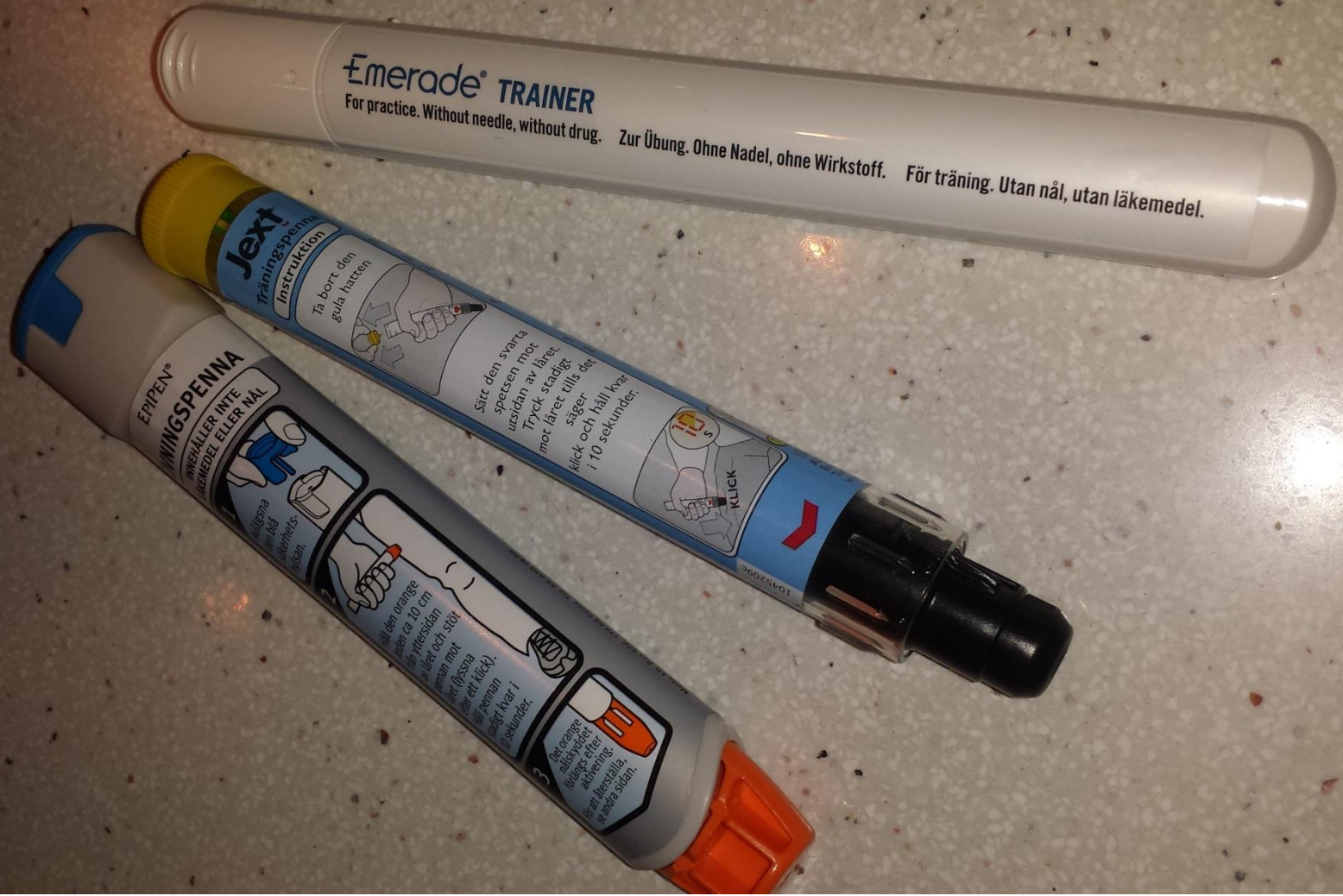
Pojke 9år forts.

- Möte med föräldrar, bitr. rektor, skolsköterska, pedagoger
- Genomgång av pojkens astma, allergi, symtom, behandling, intyg, situation i skolan (läget)
- Diskussion ang lokaler, städning, ventilation, inredning, pälsdjur, pedagogiska aktiviteter etc.
- Tips om Elevhälsoportalen/allergirond (digital checklista)
- Rundvandring

Pojke 9 år - Åtgärdsplan

- Samarbete med föräldrar viktigt!
- Rutiner för informationsspridning
- Elevhälsoportalen (genomgång av innemiljön)
- Förbättra och underlätta städning,
- Hänga kläder avskilt
- Ta bort gamla textilsoffor/fåtöljer
- Planera idrott väl (våren)
- Uppföljning

KORTVERKANDE BRONKVIDGARE

Buventol Easyhaler - salbutamol
Pulverinhalator (Orion Pharma)

100 µg/dos, 200 doser
200 µg/dos, 60/200 doser

Ventilastin Novolizer - salbutamol
Pulverinhalator (Meda)

100 µg/dos, 200 doser

Ventoline - salbutamol
(GlaxoSmithKline)

Evohaler (inh. spray) 100 µg/dos
200 doser

Diskus (pulverinhalator)
200 µg/dos
60/3x60 doser

Airomir - salbutamol
(Teva)

Inhalationsspray 100 µg/dos
200 doser

Autohaler (inh. spray)
100 µg/dos
200 doser

Airsalb - salbutamol
Inhalationsspray (Sandoz)

100 µg/dos, 200 doser

Bricanyl Turbuhaler - terbutalin
Pulverinhalator (AstraZeneca)

0,25 mg/dos, 200 doser
0,5 mg/dos, 100 doser

Länkar och läs mer.

- www.astmaoallergiforbundet.se
- www.livsmedelsverket.se
- www.socialstyrelsen.se
- Miljöhälsorapporten 2013 Barn, Karolinska institutet i samarbete med Socialstyrelsen.
- Allergi och astma hos barn 2014.
Gunilla Hedlin, Göran Wennergren och Johan Alm.
- Förrädisk föda- om överkänslighet för mat och dryck 2003.
Ulf Bengtsson, Nils E Eriksson.

Tack för uppmärksamheten !

